

Posudek na bakalářskou práci	
☒ školitelský posudek ☐ oponentský posudek	Jméno posuzovatele: Aleš Antonín Kuběna Datum: 7.9.2010
Autor: Daniel Pokorný	
Název práce: Evoluce věna	
☒ Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel). ☐ Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.	
Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...) Analýza možných vlivů, které rozhodují o existenci a podobě fenoménu <i>věna/ platby za nevěstu</i> + odpověď na otázku, nakolik se fenomén věna může stát předmětem zkoumání také lidské etologie či evoluční psychologie (v podobné míře jako se stalo např. u dědictví, problému volných svazků, polygamie etc.) a nakolik jde o čistě kulturně děděný jev. K tomu dohledání a rozbor literatury dokládající vliv popsanych faktorů. Řešiteli jsem navrhl soustředit se na dvě základní otázky <i>věna/ platby za nevěstu</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podle čeho se pozná, jaký bude za daných podmínek převažovat směr transferu zdrojů související se vznikem partnerského svazku. Kdy lze očekávat <i>věno</i>, kdy <i>platbu za nevěstu</i>, kdy nic z toho a kdy je možné obojí. 2. Podle čeho se pozná, kdo bude plátcem a kdo konečným příjemcem plateb. Kdy získává opravdu generace rodičů, kdy jde o formální platbu rodičům, která je vzápětí redistribuována ve prospěch páru a kdy se majetek přináší přímo jednomu z partnerů. 	
Struktura (členění) práce: Klíč k řešení problému autor odhalil hned v první větě úvodu („Ve většine lidských společností rodiče neposkytují svobodu svým potomkům při výběru sexuálního partnera“). Zbytek práce je možno považovat za komentáře rozvíjející tuto změnu perspektivy výzkumu sexuální kompetice lidí. Kapitoly 2,3 a částečně 7 jsou výčtem evolučně psychologických a humánně i obecně etologických principů, jejichž optikou lze nahlížet na problém věna. Resp. tu část problému, která se ukáže být vysvětlitelnou metodami daných oborů. Za centrální považují kapitoly 4, 5, 6 a část kapitoly 7. Kapitola 4 je stručným faktografickým přehledem, kde všude se objevuje věno a kde platba za nevěstu. Ve druhé část pak Daniel Pokorný popisuje širší důsledky výskytu <i>věna/bridewealth</i> pro dané society a ujasňuje, které konkrétní výskyty potvrzují či naopak nepotvrzují dosud známé hypotézy o výskytu věna. 5. a 6. kapitola jsou věnovány modelům vysvětlující rozšíření věna: 5. se zaměřuje na behaviorálně ekonomické modely, 6. na evoluční a evolučně psychologické. Tématem 7. kapitoly je použití metod teorie her. Vzhledem ke své specializaci nedovedu posoudit, nakolik může být tato kapitola jasná čtenářům, kteří se se zde popisovanými souvislostmi dosud nesetkali. Dle mého názoru se tomuto pohledu lze jen těžko vyhnout, pokud chceme analyzovat partnerské chování lidí metodou analýzy mezilidských interakcí. V osmá kapitola pak autor používá stejný odborně-kritický pohled na samotnou původní tezi vysvětlující (ne)existenci svatebních plateb: otázku dobrovolných nebo dohodnutých svazků.	
Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?	
Seznam literatury obsahuje několik desítek položek, z nichž já znám sotva třetinu. U této části dosvědčuji, že je citována kvalitně, správně a s ohledem na centrální otázku práce	

relevantně. Pokud mohu soudit z abstraktů těch ostatních, šíře jejich oborů není znakem odbočování, ale naopak multidisciplinarity zkoumaného problému. Který nelze redukovat na „nic než sociologii“, „nic než etnografii“, „nic než sociobiologii“ etc. A samozřejmě také velkého odborného záběru autora.

Rád bych vyzdvihнул autorovu práci s neliterárními zdroji, čímž mám na mysli veřejně dostupné statistické souhrny – ať už webové (poslední dvě citace v literatuře) či publikované v odborném tisku (např. [Nazari, 1991]).

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Za vlastní výsledky považuji především zpracování problémů v nových souvislostech. Pokud se otázka týká zhodnocení, zda autor prováděl vlastní experimenty či výzkum, pak odpověď zní vzhledem k tématu samozřejmě nikoliv.

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Na tu si moc nepotrpím, u odborných prací upřednostňuji kvalitní obsah. Z mého pohledu dosahuje formální kvalita takové úrovně, že by ji bylo možno v této podobě bez podstatných změn publikovat i pro použití širší odbornou i laickou veřejností.

Rád bych přesto vyzdvihнул jeden formální aspekt práce, který mě zaujal a na který si přece jen potrpím: Autor *Evoluce věna* se vyhnul strašnému „studentskému“ stylu, při kterém z textu čiší snaha vyhovět imaginárnímu nepřátelsky naladěnému čtenáři a „pro jistotu“ zahrnout a vysvětlit to či ono. Bakalářka Daniela Pokorného je naopak psána zdravě věcnou technikou „laskavému čtenáři bych rád sdělil to a to, je na něm, co si z toho odnese“.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Můj původní cíl, totiž mít při ruce dobrou a komplexní rešerši přehledným způsobem zpracovávající otázku logiky plateb souvisejících se svatbami, splnila *Evoluce věna* dokonale. Jsem rád, že se autor držel především ducha tohoto cíle a neustoupil z něj v případě zdánlivých konfliktů s cíly podřadnými – aby bakalářka vypadala tak či onak či aby se držela litery původně navržených cílů spíše než jejich ducha. Oceňuji, že díky tomu práce je práce naprosto jiná, než jsem si ji původně představoval.

Především pak vyhověl hlavnímu požadavku, který kladu na všechny studentům zadávané práce: Byl jsem poučen.

Otázky a připomínky oponenta

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <http://natur.cuni.cz/biologie/files/BZk-pravidla-11-12-2007.doc>
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na adresu filosof@natur.cuni.cz (pro účely zveřejnění na internetu), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na sekretariát Katedry filosofie a dějin přírodních věd.